

Szerkesztőség

Arad, Acsoy-palota.

Kiadóhivatal

Buz. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN.

Egész évre 480 Lel.

Fél évre 240 Lel.

Negyed évre 120 Lel.

Havonta 40 Lel.

Hirdetések díjazás szerint

Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 2 lei, vasárnap
lei. Bucurestiben 50 banival
több.

Ellentétek.

Bucurestiből érkező táviratok jelentik, hogy a megindult román-magyar tárgyalások folyamán a tárgyaló felek között elvli differenciák merültek fel. Ilyen ellentétek például Budapest ismeretes megszállása és a Magyarországon a román hadsereg által történt rekvirálások. Hogy a tárgyalások alatt ellentétek támadtak és hogy az ellentétek mindjárt az első tárgyalási napokon kifejezésre jutottak, az nem lep meg senkit. Mert ha Románia és Magyarország között nem lettek volna és nem lennének még ma is differenciák, úgy igazán semmi szükség sem lenne erre a fontos konferenciára. Véleménykülönbségeik még minden hasonló államközi, vagy nemzetközi konferencián voltak és lesznek a jövőben is, ez azonban nem jelentheti azt, hogy a tárgyaló felek minden eredmény nélkül széjjel válnának. Súlyos hiba lenne, ha a delegátusok mindjárt az első összecsapás után valamilyen önfejű, vagy dacos álláspontra helyezkednének és a kölcsönös érvek meghallgatása és mérlegelése nélkül eltávoznának a zöld asztaltól. Egy ilyen nagy horderejű tanácskozást már az első akadálynál félbeszakítani, igazán nem lenne diplomáciai férfiaság. Hiszen ettől az értekezletől függ a Románia és Magyarország közötti komoly béke megteremtése.

A felmerült ellentétek között bírva van sok olyan, ami úgy oldható meg, ha a kelleinek látszó pontokat kettévágjuk. Felét az egyik állam, felét a másik szenvedni el. Ma az ország szeme Bucurestben csüng, mert ami ott történik, az mindnyájunk hőrére megy. Nemzetiségi különbség nélkül egyformán érdek mindenkinek, hogy a két állam között az annyira óhajtott békés viszony létrejöjjön. Ez nem Erdély külön érdeke, hanem Nagyromániaé, mert egészséges állami élet csak békés szomszédok környezetében fejlődhetik ki.

És ha a felmerült differenciák tényleg a szakításhoz vezetnének, mi történne akkor? A válasz igen egyszerű, szinte önmagától jön. Egyszer majd csak ismét össze kell ülni a tárgyaló feleknek és a

mostani tárgyaláson felmerült ellentétek akkor is csak meglesznek, ha ugyan nem súlyosbodnak még újabb differenciákkal. Tehát mindkét államnak elsőrendű fontos érdeke, hogy szeretettel és melegséggel a rég óhajtott béke szem előtt tartásával most oldják meg a

függő kérdéseket. Amikor a jövő megalapozása áll előttünk, akkor nem szabad haragos tekintettel a múltak könyvében lapozgatni.

A tárgyaló felek nem mint győző és legyőzött nézzenek egymásra a zöld asztalnál. Ezt már elvégezte Trianon!

Két jegyzéket kapott Németország.

(Mindkettőt Poincaré írta alá. — Döntés a katonai ellenőrzés és az extrónörökös visszatérése ügyében.)

Párisból táviratozzák: A nagy követeli értekezlet mai ülésén döntött a német extrónörökös visszatérése és katonai ellenőrzése kérdésében. A döntés annál könnyebb volt, mert teljes megegyezésre jutottak az értekezleten a szövetségesek képviselői. A párisi német ügyvivőnek ma adták át a jegyzéket, amelyben kijelentik, hogy a szövetséges kormányok tudomásul veszik a német kormány bejelentését, hogy távoáról sincsen szándékában a versaillesi békeszerződés alapján terhelő kötelezettségeiket megtagadni. Mégis a körülmények úgy alakultak, hogy a nagyköveti konferencia kénytelen kimondani, hogy a két hónap óta szünetelő ellenőrző műveleteket is-

mét folyamata helyezi. Ennek pedig az utóbbi időben Németországban lejátszódott zavargások az oka, amelyek esetleg komoly következményekkel járhatnak. Az ellenőrzés újafelvételével kapcsolatban azonban a nagyköveteli tanácsa meg akarja könnyíteni a német hatóságok munkáját. — A jegyzék hangsúlyozza, hogy ebben a tekintetben a német kormány továbbra is számít a bizottság tapintatára. Ebből kifolyólag a nagyköveti konferencia felszólítja Németországot, hogy a békeszerződés 206. szakasza értelmében az ellenőrző bizottság munkáját tőle telhetőleg könnyítse meg és mozdítsa elő. Ha azonban az ellenőrző műveletek a német ha-

tóságok és a német polgárok obstrukciójába ütköznenek, akkor a szövetséges kormányok fenntartják a jogot olyan intézkedésekre, amelyek alkalmasak a versaillesi szerződés végrehajtásának biztosítására.

A második ugyancsak ma átadott jegyzék kijelenti, hogy megállapították azt, hogy a német kormány Németország hollandiai képviselőit felhatalmazta arra, hogy a volt trónörökös részére utlevelet állítsanak ki a Németországba való visszatérésre. A szövetséges kormányok a német kormány erre vonatkozó nyilatkozatát tudomásul veszik, hogy a volt trónörökös lemond a birodalmi császári és a porosz királyi koronáról, a német kormány pedig kötelezettséget vállal, hogy a volt császárnak a Németországba való visszatérést nem engedi meg.

Ezzel szemben megállapították a szövetségesek, hogy a német kormány azzal, hogy a francia kormányat is közölte a trónörökös 1918. december elsején kelt lemondási nyilatkozatának szövegét, két ségtelen tanujelét adta, hogy a jogról való lemondást érvényesnek tekintti. De egyidejűleg megállapít-

Uri divat.

Egyszer azt olvastam valahol, ha összehasonlítjuk Széchenyi budapesti szobrát valamely görög államférfi szobrával, akkor azt fogjuk találni, hogy a férfidivat három évezred alatt mitsem változott. Ezt a kijelentést sehogysem lehet helyesebbé, mert bátran állít hatjuk, hogy minden szezon éppen úgy meghozza a férfi-, mint a női divat szenzációját és hogy az elegáns férfi divatjának és öltözködésének éppúgy megvan a maga tizparancsolata, mint az elegáns nőének.

A divat, az elegancia és az izlés az öltözködésben elválaszthatatlan fogalmakat jelentenek. Az igazi gavallér sohasem hódol be vakon a divatnak, minden ruhán van valami változtatni valója, a mivel azt egyénivé, harmónikusabbá tudja tenni.

Az elegáns férfi ruhái. A tétre előkerül a szekrény mélyéről a frakk és szmoking, a csillogó es-

télyek, fényes hangversenyek, messés bálók és meleg színházi premérek fekete egyenruhái. A tavalyi szabás nem sokban változott. A frakk valamivel hosszabb lett és éppúgy, mint a tavalyi szmoking, csipőben karesz. — A szmokingon nincs gomb, legföljebb kis selyemszínór tartja össze a két szárnyat, a frakkon ellenben kétoldalt dísznek három-három gomb van felvarrva ferde sorban. Külső zsebot viselni izlés dolog, anélkül szebb.

A zakó szabásában még mindig London, a férfidivat Párisa, vezet. Az elegáns férfi hosszú, vállban bő, derékba keskeny, egy vagy kétsoros, hátul sima kabátot visel, amely alul harangalakban egy kevésbé eláll. Igen kedvelt szín a tiszta fekete és az örök divat, a kék, amellyel a sötétbarna színű szövetet kapják föl nagyon, amelyen centiméternyi távolságban vékony világos vonalak futnak. A gombok farasztikus elrendezése a kabáton, nem izléses. A

divatot nem szertelenségekkel kell hajhászni, az izléses divat a nemes érzékű választékoságban nyilvánkozik meg.

A sportruha és a nagykabát. A tarkamintás angol szövetekből készült egysoros, öves sportkabát hatalmas rávarrt zsebekkel van ellátva. A nadrág szabása a hosszú nadrágra emlékeztet, térdben buggyos és térd alatt rögtön csontos pánthán végződik. Breeches már nem viselnek. Az új nadrágokhoz inkább harisnyát hordanak és a kötött lábszárvédőt is a nadrág pánthá alá veszik. Ehhez a ruhához egyszerűen illik a sötét macskanadrág, amit magyarul „gamásni”-nak neveznek és a kis Peterson-pipa, amelyből a gentleman a jóijaita Capstant szívja.

A téllkabát hosszú, jóval térdnél alul ér, széles opozsziungalérisz van és ha lehet, belül is szőrmével van bélelve. A raglánok kevés változattal, vállban átszabva, mint Mecklenburg-kabátoké jelennek

lak, hogy a német kormány a helyzet tökéletes ismerete ellenére megengedte a trónörökös visszatérését, noha jelenléte a birodalom területén alkalmas arra, hogy Németország számára bel- és külpolitikai természetű komoly bonyodalmakat idézzon elő. Ezen körülmények között a szövetséges kormányok a német kormányt teszik felelőssé azokért a következményekért, amelyek ebből származhatnak. — Mind a két jegyzéket Poincaré írta alá.

Berlinből táviratozzák: A nagyköveti konferenciának Németországhoz intézett jegyzékét a német fővárosban Anglia és Olaszország politikai sikerének tekintik Franciaországgal szemben. Megállapítható, hogy a jegyzék nem offenzív jellegű és szankciókkal se fenyegetőzik. A barátságos jegyzék dacára sem hiszik, hogy a Stresemann kormány bukása feltehetőleg lenne. — Az új kancellár személynél körülötte le kombinációk alakultak ki. Hieber württembergi miniszterelnök kancellárságát Ebert elnök is támogatja, aki éppen azért nem adja meg Stresemannnak a parlament feloszlatására a jogot, mert még Hieberrel akar kísérletezni. Kiütle még Walraff kölni főpolgármestert és Stegerwald volt porosz miniszterelnököt emlegetik.

Fiume békéje.

(Megkezdődött Fiume rendszeres közlekedése a külvilággal.)

Fiuméből táviratozzák: A mai nap jelenti Fiume és környékének ismét a békét és a fejlődés lehetőségeinek megnyílását. A Fiume mellett levő Brailizzába ma futottak be az első személyvonatok, a mivel megkezdődött Fiume rend-

meg a kirakatokban. Ezekre — a tavalyi divattal ellentétben — három egészen kicsiny gomb van varrva, egymástól igen nagy távolságban. A kabáton hátul két-gombos, keskeny pánt van és két lefutó ránc. Nem utolsó divat az idén a kis bőrbekécs sem.

Ami a ruhán kívül még fontos. Az elegancia és a divat ügye a ruházattal, amely talán még a legkönnyebben megoldható része a problémának, még koránt sincs elintézve. Hátra van még a kalap, a cipő, az ing, a gallér, a nyakkendő, a nyaksál, a bot és még ezer kisebb fontosságú apróság, mint pénz, levél-, szivar- és cigarettatárcsa, óra, zsebkész és a szipkák megválasztása, amikről mind külön kellene írni.

A cipő roppant fontos és igen jellemző. A cipőben a fűzős, hegyesorru a divat, a betéteseknél a felsőrész fele a betét. A lyukban nincs pléhkarika. Gombos cipőket már rég nem látni; ellenben, hogy például Pesten már senki sem visel gummitalpu, vagy karimás-sarkú cipőt, itt ez lett — a legújabb divat.

szeres közlekedése a külvilággal. Ma avatják fel a D'Annunzio légionáriusai által provokált harcok idején felrobbantott és most újjáépített susák-fiumei hidat. Ugyan-

Magyar foglyok Szibériában.

Japánok és amerikaiak védelme. Hazatérés a hadifogságból.

A habarovszki tábor zengő palánkjának jó husz-három méteres darabja árokba volt építve. A piszkos, szemetesgödörből gyönyörű kertet varázsolt a nyár, hajnalok, szászszőzések, leányszemek vigasztaltak bennünket. (A virágmagvat hazulról küldték borítékban.) Ha aztán az ember feljutott a kertből a barakkok előtt levő emelkedőre, — a Kerten keresztül csak a palánk drótsővényét látta — fölötte messze elkalandozhatott nézésével, gondolatával a másik, szabad világba.

Aki ott volt, sose felejtje el 1919 aug. 20-át. Aznapra vártuk a japánok, amerikaiak és az ellenforradalmi csapatok bevonulását Habarovszkba. Azon a darabon végig lehetett látni a Vladivosztoki felé húzódó vasútvonalon. A hús, tisztafényű hajnal már korán kicsapta a fáradtnézésű magyarokat, akik ma reggel mégis csak vártak valamire. Jó lesz-e, nem-e, mindegy volt már akkor, csak történiék valami!

Tíz óra is elmúlt már, a kis igazga, zsarnoktermészetű Lobjanov ezredes (volt táborparancsnok, a kinek leányát egy magyar tiszt hozta feleségül magával Vengriába) idegesen nézegette a zsebjeit — alig várta a pillanatot, amikor

A kalap és nyakkendő. Az igazi gallér Borzalinó-kalapot hord közepén egészen könnyedén beüve, elől kétoldalt kassé behorpasztva.

Nyakkendőben alig látni már kötöttet, legföljebb fekete szimben, de azt annál gyakrabban. Szívesen viselik a Lloyd George-gallért, a nyakkendőt kis csomóba kötik és a csomó alatt erősen szétfeszítik.

Az elegáns férfi otthona. Ha az elegáns férfi megérkezik otthonába, fehérneműs fekete nehézselyemből készült hosszú házikabátját veszi magára. A pijama éjjeli öltözet, amelyben még legföljebb a reggeli öltözködésnél tárnak.

Befejezésül egy pár titok még: borotválkozzunk egyedül. A borotválni, mint egymagunk. — A szappan, fogkrém, kölnivíz, parfüm lehetőleg francia gyártmányu legyen és gyakran változzon a legjobb márkák között. A német szintetikus illatszerek olcsóbbak ugyan, illatuk is áthatóbb, de nem olyan nemes, maradandó és finom mint a régi párisi házak valódi növényextraktumai

csak a mai nappal kezdődött meg ismét a már teljesen kihalt kikötőben az élet, ma indultak el az újonnan beállított rendes hajójáratok első gőzösei a dalmát kikötők felé.

előkaphatja belőlük a szép, aranycsillagos ezredesi epaulettet.

Vége egynegyed 11 körül kis fekete pont tünt fel keleten, — nagyon, nagyon lassan közeledtek felénk — alig győztük kivárni. — Dél is volt talán, mire elmasírozott előttünk, — a bevonuló csapatok próbamozdonya volt, amellyel a sietket vizsgálták: mincsenek-e vala hol aláaknázva. Délutánra azután megindult az áradat, — vonat-vonat után érkezett s a waggonok csak úgy ontották magukból az elegáns covercoatos yankeeket, torzonborz kozákokat és apró, ugri-bugri japán játékkatonákat. A parancsnok, Kalmikov attaman utját virággal szórta be a város. Aznap este mámor borult mindenkire, — oroszokra, ránk — új világ születésének boldog mámor.

Sajnos, az Amur-parti gyönyörű városi park őszi csendjében eldőrdült puskalövésék már másnap jelezték, hogy az alig 26 éves attaman nem a legkezdtyűsebb kézzel akarja megoldani az ellenforradalom problémáját Kelet-szibériában. Kétéves uralma alatt több ezer embert dugatott a városon keresztül folyó Amur jege alá. — Maga Joen Hedblom a habarovszki svéd konzul sem kerülhette el sorsát. — nem sokára diadalmas bevonulása után egy éjszaka egész személyzetével együtt őt is kivégeztette Kalmikov, a hadifoglyok részére küldött ruharaktárakat kirabolgatta, — azzal szerelte fel gyengén öltözött katonáit a tél előtt. Minket akkor átköltöztettek egy Habarovszk melletti kis faluba, Krasznája-Rjenszkára, mert a habarovszki barakkokra szükségük volt a japán katonáknak.

Lassan eljött az október, — az utolsó paplanomat adtam el a tél előtt — az akkoriban divatos betegség, a spanyol kikezdte a mi táborunkat is, amikor a jéghideg kaszárnyában megjelent az első amerikai misszió. Az orvos egyenként nézte meg a fekvőhelyet, felemelte a derékalkjukat, amelyekből szerteporzott a pozdorjává fekdűt szalma — és nagyon csodálkozott amikor az egyik társunk rongyos kabátja alatt semmi más ruhadarabot nem talált. Egy hét múlva bevonult az amerikai század a tábor udvarára — megmenekültünk. Akkoriban Kelet-szibériában még vagy ötvenezer magyar hadifogoly volt.

Az amerikaiak kijelentették, hogy mi a „szövetségesek” foglyai

vagyunk, de biz a szövetségesek a mi táborunkon kívül csak a via divosztokit és a nikolszki gy részét vették át. A többiek az elképzelhető legnagyobb nyomorúságban éltek.

Hozzánk azonban bevonult a jólét. Az első babfőzelék után, a melyen nagy darab sült szalonma volt, a fél tábor kórházba került, mert a legyengült szervezet nem bírta el a normális ételt. Lassankint azonban hozzászoktunk és később már nagyon türelmetlenkedtünk, ha a havi 25 dollár fizetés megkésett. Akkoriban ez még ott is szép összeget tett ki, volt idő, mikor 25 dollárért 15 ezer rubelt kaptunk, az azelőtti havi ötven rubelhez képest. Héthónapi amerikai rezsim után japán kézre kerültünk. Gyönyörűen megcirkalmazott memorandumunkat most már Wilson utján elküldtük a mákadóhoz is, hogy segítsen bennünket haza.

Vége 1920. nyarán ez is bekövetkezett. Az amerikai magyarok, az ottani Vöröskereszt és különböző társadalmi egyesületek összeadták a szükséges pénzt hazaszállításunkra.

Egy marseillesi hajón jöttünk embertelen körülmények között — fejünként 150 dollár uttiköltségért. Bármilyen számítás szerint sem került egy utas szállítása, hasonló körülmények között, ennek az összegnek az ötödébe. H. I.

Lázítás miatt letartóztatott amerikai lelkész.

(Egy bucsubeszéd epilógusa.)

Apatinból jelentik: Kinos incidens játszódott le szombat este az apatini Lidenmayer-féle vendéglőben, amelynek folytatásaképpent az incidens közvetlen előidézője, Rikkert Ernő amerikai katolikus lelkészét hétfőn lázítás miatt letartóztatták.

Rikkert Ernő bajmoki származásu, amerikai római katolikus lelkész, aki már évtizedek óta az Egyesült Államokban és így Unió állampolgára, néhány héttel ezelőtt Apatinba jött, hogy itt rokonait meglátogassa. E héten akart visszatérni Amerikába és ezért bucsuzás végett ismert vel együtt szombaton este a Lidenmayer-féle vendéglőbe ment. Itt az apatini szalonzenekar hangversenye után, éjfél tájban bucsubeszédet tartott a jelenvolt közönséghez. Beszédében örömet fejezte ki, hogy viszontláthatta földijeit, majd Amerikáról, az ottani szabadságról beszélt és annak a kívánságának adott kifejezést, hogy a bácskaiak is hamarosan ebben a szabadságban részesüljenek. Beszédét „lesz még feltámadás” szavakkal fejezte be.

Ezek a szavak a közönség szerb tagjai között nagy felháborodást keltettek; mert azoknak a legórius jelentőségét tulajdonított

tak és tiltakozásoknak hangosan kifejezést adtak. A beszédéről jelentést tettek az apatinál főszolgabírói hivatalban, ahol vasárnap a tanukat kihallgatták. A kihallgatás

eredményeképpen Rikkert Ernőt hátfőn őrizetbe vették és beszéltették a zombori ügyességre, a hol tártás miatt megindították ellenére az eljárást.

Javulás az egyház és az olasz állam viszonyában.

(Mussolini — de Riveráról. — A spanyol király újabb pápai kihallgatáson.)

Rómából táviratozzák: Mussolini miniszterelnök a spanyol királyi párral itt tartózkodó De Rivera tábornok, spanyol katonai diktátort a fehér asztalnál felköszöntötte és felköszöntő beszédében a fasizmus alapelveit fejtegette. Kijelentette, hogy Rivera kormányának szilárdsága és fennmaradása iránt bizalommal viseltetik. Hangoztatta, hogy a spanyol fasiszták megmaradnak hatalmon, mert Rivera kormány a legértékesebb néprétegek mélyen érzett benső szükségességének felel meg. Alfonso spanyol királyt a pápa pénteken újabb kihallgatáson fogadja. Eddig még nem volt példa arra, hogy Rómába ellátogató katolikus uralkodó a királyi palota felkeresése után menjen csak a Vatikánba. Ez a tény annak a jele, hogy nagy javulás következett be az egyház és az állam viszonyában azóta, amióta XI. Pius került a pápai és Mussolini az olasz miniszterelnöki székbe.

A spanyol király beszéde a pápához és a pápa válasza.

Rómából táviratozzák: Ma este közölték a nyilvánossággal a spanyol király és a pápa beszédeit. Megállapítható, hogy mindkét beszéd a lehető legszívélisebb hangon volt. Alfonso király beszédében megemlékezett a spanyol lovagok hősiességéről, akik mindenkoron hű védelmezői voltak a vallásnak és óhajta, hogy minden akadály elháruljon, ami a katolikus vallás győzelmének útjában áll. Egy vágya van csak: az a világon egy pápát legyen, aki uralkodik az egész nyáron. Ezzel a következő szavakkal zárta:

Ya elión az a nap, amikor a szentszék a katolikusoktól a legnagyobb áldozatot kívánja, úgy megígérhetem Szent seregnek, hogy a spanyolok nem riadnak vissza semmilyen áldozattól és ha Szent sereg a keresztény vallás védelmére újabb kereszties hadat hirdetne, úgy a spanyolok kardjukkal az éltükön ebben a hadjáratban az őket megillető legdíszesebb helyet követelik.

Alfonso király beszédében még megemlékezett arról, hogy a pápai gárdában spanyol nemesek és ezek közül is a legkiválóbbak foglalnak helyet. Annak a kívánságának is kifejezést adott, hogy a jövőben Amerika intenzívebben képviseltesse magát a szent kollo-

giumban, mert az Újvilág spanyol jainak kötelességük támogatni a Vatikánban az európai spanyolokat.

A pápa megköszönte a szívélies szavakat és kijelentette, hogy *előtte egyetlen nép sem annyira kedves, mint a spanyol.* Ezután úgy a spanyol királyra, mint egész Spanyolországra apostoli áldását adta.

A temesvári rádióállomás

(December közepén kezd meg működését.)

(Saját tudósítókunktól.) A Közönség jelentette annak idején, hogy Temesváron rádióállomást állítanak fel. A drótnélküli táviróállomás összes felszerelése ma dél előtt Temesvárra érkeztek és az ottani megbízott mérnökök, munkások, nagy apparátussal fogtak hozzá a rádióállomás felállításához. Több, mint valószínű, hogy a temesvári drótnélküli táviró december hónap közepén megkezdheti működését.

Megtalálják Kopinicsot.

(Egy Belgrád mellett talált holttestben állítólag felismerték a hírhedt budapesti sikkasztót.)

Budapestről táviratozzák: Belgrádból érkezett jelentés szerint, egy Belgrád melletti országúton október 25-én meggyilkolt férfi holttestére bukkantak. A lefolytatott nyomozás eredménye arra enged következtetni, hogy a meggyilkolt férfi hullája Kopinics Jenő, a nagyhirre vergődött és eltiúnt budapesti sikkasztó. Kopinics Jenő ez év nyarán tavaszul kiesztelt tervvel a budapesti rendőrségtől, amelynek besugója volt, 140 millió magyar koronát csalt ki azzal, hogy a Magyar Általános Hitelbankra rábizonyítja a pénzsegélyével a valutaitzérekedést. Az után a pénzzel nyomtalanul eltűnt. A legerélyesebb nyomozás sem tudta kézrekeríteni. Annyit megállapítottak, hogy a család után a pénz nagyrésztével Gyula mellett átjutott a román határon és megfordult Aradon és Temesváron. Innentől kezdve teljesen nyomába vesztett a nagystúdió szelthámsnak. Állítólag Jugoszláviába menekült és ha igaz a belgrádi rendőrség híradása, úgy a rejtélyes bankcsaló körül eloszlott a titokzatoság. Valószínűnek tartják, hogy Kopinicsot Belgrád mellett meggyilkolták és elrabolták tőle a loptott pénzt.

Mikor adják át Zsombolyát?

(A Romániának jutó terület egy részét a megegyezés ratifikálása előtt ki kell üríteni.)

Belgrádból jelentik: A román jugoszláv határmegállapítás kérdésében, minthogy a területi kérdésekre nézve már végleg létrejött a megegyezés; most már csak arról folynak a tárgyalások, hogy mikor történjen meg mindkét részből az átkerülő területek kiürítése és átadása.

Emandi román követ, aki korábban névben ezeket a tárgyalásokat folytatja, erről a kérdésről a következőket jelentette ki tudósítónknak:

— A megkötendő Konvencióban külön klauzula lesz bizonyos területeknek még a parlamentári ratifikálás előtt kiürítésére. Ez a klauzula a sevresi szerződésen alapul, amennyiben az teljes érvénynyel bír a hátsági határookra nézve. Tizenegy község van most Jugoszlávia birtokában, amelyek a sevresi szerződés szerint Romániát illetik meg. A most kötött konvenció szerint ezeket a községeket a

konvenció aláírásától számított egy hó leforgása alatt — tekintet nélkül az előzetes parlamenti ratifikálásra, ki kell üríteni. Ezekből a községekből nyolc kerül át Romániába, három jugoszláviáé marad.

A román követnek Nemesics külügyminiszterrel folytatott legutóbbi tanácskozásán, hír szerint létrejött a megegyezés azoknak a területeknek átadására nézve is, amelyek nem a sevresi szerződés alapján adatnak át, vagyis amelyekre nézve most jött létre a megegyezés. Eszerint ezeket a területeket egy hónappal a szerződés parlamenti ratifikálása után fogják kölcsönösen evakuálni.

Eddig a napig úgy a jugoszláv mint a román hatóságoknak joguk van a birtokukban lévő területeken az állami jövedelmeket beszéni.

Hátra van még a megegyezés a határmenti forgalom és a kettős birtokosok kérdésében.

Utain levelet írt a magyar kormányzóhoz.

(Döhmél Hitlerék ajánlólevelével jött az ébredőkhöz. — Hójjas Ivánt szánták magyar kormányzóknak. Az Utain-ügy a mentelmi bizottság előtt.)

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés mentelmi bizottsága ma folytatta tanácskozását az Utain-ügyben. A mai ülésen felolvasták Garai Manó vallomását, amely szerint a puccs tervezői Magyarország kormányzójának Hójjas Ivánt szánták, miniszterelnökké pedig Gömbös Gyulát akarták megtenni. Kihallgatták Döhmelt is, aki azt vallotta, hogy azért jött Magyarországra, mert otthon nem volt megélhetése. Hitlerék ajánlólevelét adták neki a magyar ébredőkhöz, akik az ajánlólevel alapján nagyon szívesen fogadták. De most már a történetek után csak egyetlen kívánsága van: hogy hazamehessen. Rakovszky Iván belügyminiszter is megjelent a bizottság ülésén, aki kijelentette, hogy dr. Utain Ferencet tettenérték és ezért nem bocsátották eddig szabadon. Tagadhatatlan, hogy ország-

szerte fegyverkezések és toborzások voltak, de ezek már mind le vannak szerelve, mivel ő a honvédelmi miniszterrel karöltve eljár erőlyesen a fegyverkezők ellen. Ezután a miniszter elmondotta, hogy Utain letartóztatása után levelet írt a kormányzóknak, amelyben a kormányzó azzal bocsátott a kormány rendelkezésére, hogy azt szükség esetén felhasználhatja. Rakovszky ezután ismertette Utain levelet, amelyben Döhmél szabadlábrahelyezését kérte, mert szerinte biztos, hogy Hitlerék győzelmének és ezért politikai ügyellenesség lenne Döhmél fogvatartásával Németországot ellágeníteni Magyarországtól. Vázsonyi Vilmos vallomásaiban azt adta elő, hogy miként szerzett tudomást a puccskísérletről és mint tett jelentést arról Vass és Rakovszky minisztereknek.

„Öfelsége válasszon.”

(Hötendorfi Conrad emlékirataiból.)

Hötendorfi Conrad emlékirataiban a háború kitörésével kapcsolatosan foglalkozik részletesen Tisza Istvánnal is, akiről kiderül, hogy óvatossabb és mérsékeltabb volt a hadüzenet elküldése előtt, mint a vezérkari főnök. Ez azután nyílt összeütközésre is vezetett Tisza István és Hötendorfi Conrad között. Az emlékiratokban a volt vezérkari főnök többek közt ezeket írja Tiszáról:

— Gróf Tisza István állandóan attól félt, hogy a románok bevonulnak Erdélybe, ahol a magyar magánsoknak nagy birtokok vannak. Attól is félt Tisza, hogy Erdélyben nyugtalanság támad a nép között... Ezért Frigyes főherceghez, a hadsereg főparancsnokához és hozzám is többször táviratozott, hogy a 12-ik hadtest eltávolítása után népfelkelő formációk

menjenek Erdélybe. Arra is kért, hogy mondjam meg neki, hány népfelkelési formáció lesz és hogyan osztom szét őket. Ilyen népfelkelési formációkat csakugyan kilátásba helyeztem, de később az orosz hadsrintérekre kellett őket küldeni.

Tisza nem nyugodott meg ebben a visszautasításban, mert tudta, hogy igen nagy érdekek fűződnek ahhoz, hogy ő tájékozva legyen. A királyhoz fordult tehát és az ő intervencióját kérte. Ferenc József Mansterer tábornokot küldötte a vezérkari főnökhöz, Conrad neki is azt válaszolta, hogy nem hajlandó tájékoztatni Tiszát.

— Mindamellett — szólt a tábornok — nem lehetne mégis valami tenni, mert öfelsége nem szeretné Tiszát ilyen módon félreállítani...

Conrad így válaszolt.

— Akkor öfelsége válasszon köztem és Tisza között.

AKIK ELTAVOZTAK.

Várnai Jenő.

(Küldött munkatársunktól.)

Az erdélyi magyar színháztársaság egyik reprezentáns büszkesége Várnai Jenő, az aradi magyar színház volt kiváló tagja és éveken keresztül volt helyettes igazgatója. Két évvel ezelőtt távozott el Aradról. A nagy művészt a budapesti Renaissance színház igazgatósága szerzőltette és azóta a magyar főváros közönsége élvezte művészetét.

Várnai Jenő aradi nagy és szinte sikereit fölösleges idézni, mert művészi alakításai felejthetetlenül élnek a közönség emlékeztetőiben. Aradról való távozása előtt néhány hónappal jubilálta színészi működésének huszonöt éves jubileumát Bernstein „A titok” című világsiker aratott színművében és az aradi társadalom ezt az alkalmat használta fel arra, hogy kedvenc művészt lelkes ünneplésben részesítse és a szeretet minden jelével elhalmozza.

A jubileum alkalmával Aradon vendégszereplő budapesti művész társaság birta rá Várnai Jenőt a távozásra. Várnai repatriáltatta magát, áthagyta Aradot, ahol tizenhat éven keresztül aratta a színházi babérokat és Budapestre távozott. Már az első hónapban megbánta elhatározását, mert távozásával nemcsak a szerető közönséget, hanem jóbarátainak háalmát is elhagyta, új és idegen környezetbe került, amellyel a mai napig sem tudott megbarátkozni.

Róna Dezső színházigazgató már több ízben próbálkozott azon, hogy Várnai Jenő visszatérését lehetővé tegye, mert ezzel az aradi színház társulatát a lelket nyerné vissza, kísérletei azonban a visszatelepítési engedély megszerzése körül nem vezettek eredményre.

Az Andrássy-úti Opera kávéház egyik sarokasztalánál találta Várnai Jenőt. Rövid szaru pipájából eresztette a füstöt és a lapokat olvasta. Mikor előadtam jövedelem-címűt és megkértem tizenjelen valamit az aradiaknak, hosszú sóhajással csak egy szót válaszolt:

— Arad!

Majd megjelenik szemében a visszaemlékezés fájdalmas könnycseppje, leveszi kis pipáját az asztalra, leveszi az okuláriumot és elmondja mindazt, ami távozása óta vele történt és előadja élete egyetlen vágyát, amely olyan teljesíthetetlenül tűnik fel előtte, hogy nagyon szeretne visszajönni Aradra.

— Nem lehet senkire sem panaszkodnom, mert mindenki igaz barátjaul fogadott. Sokat játszom és szép gázsom is van. Nincs azonban meg az a szép lakásom, az a szerető közönségem és az a sok jóbarátom, ami Aradon volt. Két

év alatt nem sikerült Budapesten lakást kapnom, kénytelen vagyok Rákospalotán lakni és naponként négy órát utazni, hogy a próbára és az előadásokra bejárhassak. Minden vágyam abban összpontosul, hogy visszatérhessek Aradra.

Aradváros színházlátogató közönsége szintén fájlalta annak idején Várnai távozását és nagyon

Rablóvilág Szlavóniában. (3 községet meglámadtak a felfegyverzett rablók. Statáriumot kérnek a városok.)

Eszékről jelentik: A közbiztonsági állapotok Szlavóniában mind inkább rosszabbodnak, a megfélemlíthetetlenül működő rablóbandák mindgyakrabban és vakmerőbben fenyegetik, különösen a vidék lakosságának vagyon- és életbiztonságát, mely állapotok ma napra a teljes anarchia felé sodródnak.

Az Eszéktől alig 16 kilométerre fekvő Laslovo községben szombaton éjjel egy egyenruhákba öltözött és katonai egységekkel felszerelt rablóbanda tört be. Körülkerítették az egyik földbirtokos házát, hogy azt kifosszák. Az áldozatul kiszemelt gazda azonban még idejekorán észrevette a rablók szándékát lármat ütött. A lárma talpraállította a falu polgárságát, akik meglámadták a rablókat és elűzték a faluból őket egész a Vuka-patakig. Az ottani cserjésben fedezeteket találtak a rablók és sortűzzel fogadták az üldözőket.

A polgárok, kik nem voltak kellően fölfegyverkezve, kénytelenek voltak az öldöklő tűz elől a faluba visszavonulni. A rablók nem követték a menekülőket, de a falu népe egész éjjel őrseget tartott, nehogy a rablók meglepetésszerűen újból reátmehassanak a falura.

Ugyancsak szombaton éjjel az Osijek mellett fekvő Jovanovaci pusztát is meglátogatták a rablók és az istállóban levő lovakat akarták elvinni. A cselédség azonban idejekorán észrevette a rablókat és reájuk lőttek. A rablók visszontak a tüzelést, de kénytelenek voltak a lovak hátrahagyásával elmenni.

Nagyobb szerencsével dolgoztak a rablók Haraszt községben, ahol a földbirtokos egész birkaállományát elhajtották.

A Batina mellett Sárkányos erdőben kétfős rablógyilkosságot követtek el. Szombaton éjjel ismeretlen tettesek meggyilkolták és kirabolták Gyurju János erdőirt és feleségét. Valószínűnek tartják, hogy Csariga rablóbandája követte el a gyilkosságot.

A csendőrség minden esetben megindította a nyomozást, — az eszéki csendőrkörlet megerősítéseket is küldött — de a rablóknak mindenütt nyomuk veszett.

A közbiztonsági állapotok romlása arra készítette a vinkovcei városi tanácsot, hogy határozatot hozzon, melyben kéri Virovitica, Pozsega és Szerém vármegyék

sokan mondták azóta: Kár Várnaiért, jó volna, ha visszatérne! De Várnai nem jöhet, — miniszteri engedély kell a visszatelepítéshez és annak megszerzése hosszú, fáradságos munka. Talán Szendreynek, Várnai régi jóbarátjának, Arad új színházigazgatójának sikerülni fog...

Vertes Imre.

területére a statárium kihirdetését. A határozatot megküldték az érintett három megye városi és megyei hatóságaihoz csatlakozás céljából.

Hogy áll a lej?

1923. nov. 22-én 100 lejért adták:

Nálunk:

- 2.78 svájci frankot,
- 8.69 francia frankot,
- 10.000 külföldi magyar koronát,
- 16.500 tényleges magyar koronát,
- 17.000 belföldi magyar koronát,
- 33.500 osztrák koronát.

Zürichben 2.87¹/₂ frankot

Párisban 8.85 frankot

Budapestben 10.200—10.500 K-t.

Bécsben 34.000 osztr. kor-t

Irodalom, művészet

Az aradi színház.

(A konzorcium még nem veszi át a színházat. — Bevárják a hatósági jóváhagyást.)

(Saját tudósítónktól.) A Közlöny mai számában részletesen beszámolt arról, hogy az aradi színház nagy változás előtt áll. A Róna Dezső igazgatása alatt álló színház konzorciummá alakul át, mert csakis ilyen módon tudja magát fenntartani a jövőben. Megemlékeztünk arról is, hogy a konzorcium élére Szendrey Mihály került, mint művészeti igazgató, aki a társulat tagjainak egyenes felkérésére állt ismét a veszendőbe induló aradi színház élére. A Róna Dezső és a társulat között már előrehaladott stádiumban levő tárgyalások most megakadtak és a konzorcium ezidőszereint még nem veszi át a színházat. A társulat tagjainak és Szendrey Mihálynak az az álláspontja, hogy ezt az aradi színház életében olyannyira fontos lépést be kell jelenteni úgy az aradi, mint a budapesti illetékes hatóságoknak és csak azután, ha a hatóságok tudomásul veszik a rendszerváltozást és ahhoz beleegyezésüket is adják, kezdődhetik meg az új éra az aradi színházban. Értesítésünk szerint már történtek lépések ily irányban. Amíg az engedélyező miniszteri és városi okirat hivatalosan meg nem érkezik, marad a régi helyzet és továbbra is Róna Dezső igazgatja az aradi színházat.

* Az aradi színház heti műsora. Pénteken fél 7 órakor: Cezarina. VI. részlet. Este román előadás. Szombaton fél 7 órakor: Cezarina. VI. részlet. Este román előadás. Vasárnap délután fél 4 órakor: Tangé királynő. operette. Fél 7 órakor: Cezarina. VII. részlet. 8 órakor: Hamburgi menyasszony.

* Ünnepi előadások az aradi színházban. Arad város színházi bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amely tudomásul vette, hogy a városi színházban a december elsejéi és második napi nemzeti ünnep alkalmával ünnepi előadást tartanak.

* Aradi színházi hírek. Az Államtitkár ur. A színház új érájának első előadása az Államtitkár ur lesz, a mely mindenkor a legnagyobb érdeklődést tudta kiváltani a próza kedvelő közönség körében. A keddi előadással a konzorciummá alakult színház mintegy bemutatkozását tartja s ez az este Szendrey Mihálynak, a közönség régi kedvencének is a visszatérését jelenti az aradi színházra. Szendrey ez alkalommal is a darab címszerepét játssza s mellette a próza együttes legjobbjai lépnek fel. — A Hamburgi menyasszony, az elmúlt szezonnak ez a sláger operette kerül vasárnap este színre, Horváth Micivel a fő női szerepben. A Hamburgi menyasszony fülbe-mászó zeneszámaival a közönség szeretetébe férközött s a mostani részben új szereposztás csak előnyére van a darabnak. — Tangé királynő, a nagyszerű Huszka-operett, vasárnap először kerül a délutáni közönség előtt előadásra. A címszerep Balogh Böskének elsőrendű alakítása, mellette az énekes személyzet legjobbjai játszanak a darabban.

* Patoky Sándor festőművész kiállítása vasárnap, november hó 25-én nyílik meg a Kulturpalota kis termében. A kiállítás 10 napig lesz nyitva.

Lopás a szállóban.

(Eltűnt és megkerült értékek.)

(Saját tudósítónktól.) Titokzatos lopás kiderítésén nyomoz az aradi államrendőrség. Tegnap délután Temesvárról két kereskedő érkezett Aradra és szobát bérelt egy aradi előkelő szállóban. egyik kereskedő reggel öltözése közben észrevette, hogy az éjjeli szekrényre tett pénzcsája, amelyben tizenötezer volt, arany órája láncsal hiányzik. Azonnal jelentést tett a Fehér részthen tartózkodó egyik detektívnek, aki megkezdte a nyomozást. Egyebet nem sikerült megtalálni, csak azt, hogy tegnap este óta ma reggelig a két kereskedőn kívül senki sem tartózkodott a szobában. Felkutatták az egész szobát, minden zugát megmotozták, azonban a tárcának és arany órájának nem akadtak nyomára. Délfelé, amikor éppen el akartak a kereskedők utazni, a detektív észrevette, hogy a tárcsa a felső ajtófélfán van elhelyezve. Levette a tárcsát és mellette megtalálta az aranyórát is. Ilyen módon a pénz hiány nélkül megkerült. A nyomozók előtt titokzatos probléma, hogy miképpen kerülhetett éjszaka, amikor a kereskedőkön kívül még senki sem volt a szobában, az ajtófélfára. A titokzatos és pórujjárt tolvaj kézrekerítésére megindult a nyomozás.

Harc a mandátumért.

(Szenátorválasztás Buziáson.)

(Saját tudósítónktól.) A bánati politikai események központjában jelenleg a buziási szenátorválasztás áll, amely rövidesen meg fog történni. Mint ismeretes, dr. Gaita volt szenátort közjegyzővé nevezték ki és a megüresedett szenátort mandátumra az összes politikai pártok pályáznak. Már befejezett tény, hogy Marghiloman, a konzervatív párt vezére jelöltként lép fel. A nemzeti párt dr. Brediceanu Cajus volt párisi követet jelöli, az Averescu párt dr. Cioban lippai ügyvédet lépteti fel. A liberális párt még nem döntött, a vasárnap megtartandó nagygyűlésen határozza el, hogy kit jelöl a buziási mandátumra. Kombinációban vannak dr. Babes egyetemi tanár, Sirbu és Manuilla esperesek.

Popovici Ottó lemondása által megüresedett szászvárosi szenátor szék betöltésére a választás december ötödikére és hatodikára tűzték ki. Ugyancsak Furostorban december kilencedikén, tizedikén és tizenegyedikén Képviselőválasztás lesz.

Betörők a kriptában.

(Feltörték a báró Nikolics család mauzoleumát.)

(Saját tudósítónktól.) A báró Nikolics család mauzoleumába tegnap éjszaka vakmerő tettesek behatoltak. A kegyeletsértő emberek azért törték fel a kriptát, hogy az esetleg ott talált értéktárgyakat elrabolják. Felfeszítették az összes koporsókat és báró Nikolicsné holttestét kiemelték a szarkofágból. Azonban semmiféle értéktárgyat nem találtak a sírboltban. A betörők kézrekerítésére nagy apparátussal nyomoz a temesvári rendőrség.

Megölte anyját és hugát.

(Vérengző szörnyeteg családirtása.)

A gömörmezei Nagylénárd községben egy bestiális kegyetlen séggel elkövetett családirtás tartja izgalomban a lakosságot, Barta Pál huszonhat éves pásztor megölte anyját, fiatal nővérét és két kisleányát. Az éléskamrában belopódzott anyja szobájába és a hatvanéves öregasszonyt egy magával hozott fejszéggel agyonverte. A zajra felébredt pásztor huga és berohant a szobába. A pásztor rá akart sujtani a véres fejszéjével. Dulakodás támadt amelynek folyamán a gyilkos kivette zsebéből bicskáját és kétszer a huga torkába döfte. A fiatal asszony véresen összeesett. Ezután az asszony kisleányával végzett. Majd nyugodtan lefeküdt aludni. A fiatalasszony, aki még nem halt meg kivonszolta magát az uccára, ahol reggel vérbefagyva találták meg a község lakói. A bíró kiakarta hallgatni a gyilkos hugát, azonban ez megpillantva a tömegben bátyját elvesztette eszméletét. Barta odaugrott hugához és bicskájával megegyezően torkába döfött. A vérengző gyilkost azonnal letartóztatták és a rimaszombati fegyházba szállították. Tettének az volt az

oka, hogy anyjával hosszú időn keresztül pörösködött és a pört elvesztvén így töltötte ki bosszúját.

HIREK.

Sóhiány.

(A kedvezőtlen szállítási viszonyok miatt késnek a küldemények)

(Saját tudósítónktól.) A legkritikusabb időszakban fenyegeti Arad városát és ezzel a megyét is a sóhiány. Akik az utóbbi napokban akartak sót beszerezni, na gyobb mennyiségben azok tapasztalhatták először kellemetlenül, hogy sót vagy egyáltalában nem kapnak, vagy pedig kinem elégitő kis emnyiségben. Karácsony felé, december közeledtével kezdődik a disznóölés szezonja, amikor minden háztartás számára nagymennyiségű sóra van szükség. Természetesen nemcsak a háztartásokat érinti kelemetlenül a sóhiányosság körülménye, hanem a henteseket és a mészárokat is. A sóárusítással foglalkozók a legutóbbi időben csak kis sóellátmányt kaphattak a sóraktártól mert a kedvezőtlen szállítási viszonyok miatt a szükséges küldemények nem érkeztek meg idejére. Így történhet meg, hogy bár az ország sóbányákban gazdag, mégis egyes részeit időnként sóhiány fenyegeti.

— Helyőrségi szemle Temesváron. Petala tábornok, a VII. hadtest parancsnoka és Cihoschi Henri altábornagy pénteken reggel Temesvárra érkeznek. A két magasrangú tiszt a temesvári helyőrség megismerése végett utazik Temesvárra.

— Apponyi Albert gróf Zita exkirálynénál. Párisból táviratozzák: Gróf Apponyi Albert ma leányával Leqetitobba. Zita exkirályné és gyermekei meglátogatására utazott.

— Román-bolgár határmegállapítás. Bucurestiből jelentik: A román-bolgár határmegállapító bizottság legközelebb ismét megkezd munkáját. A román bizottság elnökévé Nicu ezredes neveztek ki, aki azonnal összeköttetést keresett a jelenleg Basargicban (Dobrudzsa) tartózkodó bolgár delegációval. A tárgyalások a helyszínen már meg is kezdődtek és több ponton elhelyezték a határjelző köveket. Ha a munkálatok az eddigi gyorsasággal folynak tovább, a tárgyalások néhány nap múlva befejezést nyernek.

— Az angol választási harcok. Londonból jelentik: Churchill is indult választási körútiára, amelynek során ma tartotta első beszédét egy leicesteri gyűlésen hétezer ember előtt. Beszédének legfontosabb kijelentése volt, amellyel a kormányt támadta meg és azt hangsúlyozta, hogy megfelelő ember megfelelő kormány élén el tudta volna érni az adósságok ügyének felhasználásával, hogy Amerikát ismét behozza az európai tanácsházba.

— A magyar kultuszminiszter lovagias ügye. Budapestről táviratozzák: Gróf Klebelsberg Ernő közoktatásügyi miniszter Rakovszky Istvántól tegnapi interpellációjában vélt szemben használt sértő kifejezésért lovagias elégtételt kért. Rakovszky azzal vádolta meg a kultuszminisztert, hogy az a sógorát jogtalanul juttatta álláshoz és interpellációjában, mint mai számunkban megírtuk, erős kifejezéseket használt.

— Poloskairtó Lovasnak posztívó gépe megérkezett Str. Oituz 111.

Letartóztatták a volt szász miniszterelnököt.

(Állítólag megvesztegették. — Segítség a berlini magyaroknak. — Spanyolországba kívánják internálni a német extrónörököt. Amerikai kölcsön Németországnak.)

Drezdából táviratozzák: Zeigner volt szász miniszterelnököt, a kinek kormányát a kommunistákkal való szövetkezés miatt távolították el az ország éléről, a lipcsei főállamügyész utasítására ma letartóztatták. A letartóztatás oka az, hogy Zeignert, mint igazságügyminisztert annak idején megvesztegették.

Münchenből táviratozzák: Erhard-Dittrich hórogkeresztes vezért a legutóbbi müncheni puccsal kapcsolatban ma letartóztatták.

Berlinből táviratozzák: A berlini magyar követség a magyar kormánytól a Berlinben élő és szülyosan nélkülöző magyar állampolgárok felsegítésére sürgős anyagi segínyt kért. A magyar kormány sürgős gyorssegély címén 5 millió koronát küldött táviratilag a berlini magyar követség címére.

Madridból táviratozzák: Itt az a hír terjedt el, hogy a belga kormány azt követeli, hogy a német

extrónörököt Spanyolországba internálják. A hírt még eddig nem erősítették meg.

Berlinből táviratozzák: Németország számára a közeli jövőben egy amerikai konzorcium egy és egynegyed milliárdos dollárkölcson folyósít. A kölcsön ügyében főképpen az az érdekes, hogy azt nem államkölcsön formájában adják, hanem egy német csoportnak amelynek élén Hohenlohe-Cehringen herceg áll. A tárgyalásokat Stresemann kancellár sógora dr. Pleefeld, a herceg jószágigazgatója vezeti. A kölcsön garanciáját Hohenlohe herceg és még több német arisztokrata földbirtoka és vállalata képezi. A kölcsön összegét élelmiszer, négy vásárlására és a német valuta stabilizálására fordítják. Ezzel egvidejűleg a birodalmi vasutak három milliárd fontos kölcsönt vettek fel angol szén vásárlására és erre garanciaképpen a Bitterfeld melletti levő bányásztelepeket kötötték le.

Aradi rablót foglalk el Bucurestiben.

— Az aradi vagonfosztogatók vezére rendőrkezes. — Revolveres rablótámadás a Dumbovica partján.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes körülmények között került a rendőrség kezére egy hírhedt aradi gonosztevő, aki vezetője és irányítója volt az ismeretes milliós vagonfosztogatásoknak. A bucaresti rendőrség átiratban értesítette az aradi államrendőrséget, hogy elfogott egy veszedelmes rablótámadót, aki beismerte, hogy aradi illetőségű. Egy héttel azelőtt történt, hogy Bucurestiben a Dumbovica folyó partján egy bekormozott arcu ember megtámadott egy kereskedőt. Revolverét mellének szegezve követelte, hogy adja át pénzét és értéktárgyait. A kereskedő védekezni akart, azonban

a vakmerő rablótámadó rárohant és revolverével összeverte a szerencsétlen embert és bedobta a Dumbovica.

Az eszméletlenségig agyonkürtözött kereskedőtől előzőleg elszedett minden pénzt és értéktárgyat több mint százezer lej értékben. A vízbezuhanó ember szerencséjére visszanyerte eszméletét és segítségért kiáltott. A segélykiáltást meghallották és sikerült a fuldok

lót kimenteni. A kereskedőt a kórházba szállították, ahol kihallgatása alkalmával pontos személyleírást adott támadójáról.

A bucaresti államrendőrség a legnagyobb apparátussal fogott a rabló rejtékhelyének felkutatására. Az utóbbi időben ugyanis ugyanazon a helyen többször történtek utonállások és valószínűnek tartották, hogy azokat egy ember követte el, aki titokzatos módon tudott bujkálni a nyomozó közegek elől. A személyleírás alapján több embert fogott el a rendőrség és mindegyiket szembesítették a kórházban fekvő kereskedővel.

A kereskedő egy elegánsan öltözött fiatalemberben támadójára ismert.

Az elegáns rablót a rendőrségre kapták, ahol eleinte mindent tagadott de amikor lakásán megtalálták az elrabolt értékeket bevallotta bűnét. Kiderült, hogy Gavrileti Györgynek hívják aradi illetőségű és vagonfosztogatásokért körözi az aradi rendőrség. Gavrileti Györgyöt a vizsgálat befejezése után Aradra szállítják.

— Teadélután. Vasárnap délután táncpalotában egybekötött 3 órai teán találkozik a Központban az aradi urilársaság. Zenét a bucaresti „Alcazar” kitűnő Jazz-bandja szolgáltatja.

— Kirándulásnál nélkülözhetetlen a Diana sósborszesz, izmaink legjobb ápolója. Ugyeljünk a Diana névre.

— Bérejen Kerpel könyvtárban. — Sváb bucsu Aradon. A „Deutschschwäbische Volksgemeinschaft” helyi szervezete február 24-én, szombaton a városi tereben falusi módra bucsuünnepélyt rendez.

— **Athelyezés.** Gallay Károly járásbíró, akit a közelmúltban az igazságügyminiszter Kisjenőről Krasznára helyezett át, ma érkezett leiratával ismét visszahelyezte a kisjenői járásbíróshoz.

— **A Nadeidea új szerkesztője.** Vladescu Istvánt, a széles körökben ismert újságíró a Nadeidea című temesvári román lap szerkesztésével bízták meg. Vladescu állandó hirdetője volt a nemzetek közötti megértésnek.

— **A Tisza-gyilkosság a magyar Kuria előtt.** Budapestről táviratozzák: Második felelővitali fórumon a Kuria december ötödikén tárgyalja a Tisza-gyilkosság ügyét. A pörnek ma már az egyedüli vádlottja Gaertner Marcell. A halálraítelt Kéri Pál a kommunista csereakció révén külföldre jutott. A főügyész Fényes László felmentésében megnyugodott és így ő sem tartozik többé a vádlottak közé.

— **Elkészült aradi utlevelek.** Az aradi államrendőrség utlevélosztályán a következők vehetik át elkészült utleveleiket: Oppenheimer Margit, Barabás Béla, Somnenschein Zsigmond, Hoffmann Mór, Pilz Fülöp, Zborovszky Pál, Bereczky Károly, Himmelfarb György, Fehér Zsigmond, Sándor Margit, Belovary József, Sándor Albert, Gonda Ernő, Nagy Paula, dr. Boros Ernő, Kállay Margit, Kauter Ilona és Faragó Rezsóné.

— **Az iszákos mohamedán lelkiész botránya.** Újvidékről jelentik: A pétervári helyőrség a mohamedán vallású újoncaira való tekintettel egy kis mecsetet építtetett, amelyben egy török lelkiész misézett az ünnepek alkalomával. A török lelkiész egyháza szokásai ellenére igen gyakran élvezte a tüzes borok tiltott örömeit. A napokban az egyik kávéházban asztalával szemben ülő tettek csendes hozzászólására, mire a pap felugrott, az egyik főhadnagy arcul ütötte és botjával ütlegelni kezdte. A vehemens verekedésnek a többi tiszt vetett véget és a papot eltávolították a kávéházból. A pétervári helyőrség tisztjei követelik a parancsnokságtól a lelkiész eltávolítását.

— **A vasúti pénztárosok panasza.** A vasúti személypénztárak hivatalnoknői a napokban azzal a panasszal fordultak az aradi állomásfőnökhöz, hogy a 24 órás szolgálatot nem képesek végezni és kérték a szolgálatnak 12 órára való redukálását. Kérésüket azzal indokolták, hogy a málhapentzárnál is csak 12 órás szolgálat van, dacára annak, hogy ott nem olyan megerőltető a szolgálat. Az állomásfőnök belátta a panasz jogosságát, fel is terjesztette a CFR. üzletvezetőségéhez. A felterjesztésre válasz még nem érkezett.

— **Szülés a vonaton.** A Brádról Aradra igyekvő vonat egyik harmadosztályú kocsiában utazott egy paraszttasszony, aki várandós volt. A kocsit a vonatot az aradi állomásra befutott, az asszonyt erős szülési fájdalmak lepték meg. Mivel a közelben orvos nem volt, a vasúti szolgálatot teljesítő egyik detektív volt kénytelen a szülést szerepét végezni. A kis gyermek meg is született, azonban néhány óra múlva meghalt.

— **Az óvatos örökös.** A zsigmondházi titokzatosnak látszó halottrablás ügyébe ma világosság derült. Az elhunyt Prohábné főörököse bejelentette, hogy ő szedte le a halottról az ékszereket, nehogy a ha-

lott körül álló idegenek azokat elvigyék. Értesülésünk szerint, az elhunyt többi rokonai pert indítanak az általa örökös ellen.

— **Aradmegyei tanítók gyűlése.** Az aradi járásbeli elemi iskolai tanítók december 3-án d. e. a zsigmondházi elemi iskola tantermében gyűlést tartanak, amelyen megbeszélnek a kerületbe tartozó tanítók anyagi viszonyait.

— **Nagyszabású betörés Belényesen.** Belényes egyik legnagyobb üzletében, a Zsák-féle vaskereskedésben vasárnap éjszaka ismeretlen tettesek betörték. Behatoltak a helyiségbe, kiemelték a hatalmas Wertheim-kasszát és átvitték a hátsó raktárba. Ott felfeszítették és 76000 lej készpénzt elvittek. A belső trezort azonban nem tudták felfeszíteni és így több mint 100,000 lej érintetlen maradt. A csendőrség eddig tizenkét gyanúsítottat tartóztatott le, köztük a kereskedés egyik segédjét, akit bűnrészességgel vádolnak. A nyomozás folyik.

— **Arad város új hirdető-vállalattal kötött szerződést.** Arad város vezetősége és Glück József reklámvállalata közötti szerződés a hirdető oszlopok bérletére vonatkozólag lejárt. A város nyilvános pályázatot hirdetett és a legelőnyösebb ajánlatot Handica Zamfir nyújtotta be, aki vel a város megkötötte a szerződést.

— **Öngyilkos lett, mert a családja ruhára költötte pénzét.** Szabó György bácsföldvári narasztagda összekülönbözött családjával, mert földvásárlásra szánt megtakarított pénzét ruhára és új bútorokra költötte. Szabó elkeseredésében öngyilkos lett.

— **Romlott husz árusított.** Még 1920-ban történt, hogy feljelentés érkezett a temesvári rendőrséghez Tóth Pál bentemester és fia, Tóth József ellen, akik elhullott disznók húst mértek ki és romlott húsból készült kolbászokat árusítottak. A vizsgálat közben Tóth Pál meghalt és csak fia, József ellen folyik tovább az eljárás. Az ügyet ma tárgyalta a temesvári törvényszék a Ponesen tanács és Nicolau ügyész vádbeszéde és dr. Schmidt ügyvéd védőbeszéde után. Tóth Józsefet hét hónapi fogságra ítélték.

— **Betörés.** Temesvár-Józsefvárosban, a volt Kossuth-ucca 11. szám alatt Weisz József nagykereskedő raktárába az éjszaka betörték. A betörők nagy mennyiségű árut vittek el. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Popov Mátyás Temesvár-Gyárváros Hajó-ucca 11. szám alatti lakos családja perpatvar miatt felvágta ütőereit. Az előhívott mentők a kórházba szállították. — Messner György 22 éves tüzoltó szerelmi bánatában salétromsavat ivott. A maró folyadék teljesen összegegette belső szerveit. A kórházban ápolják.

— **A repülő disznók.** Ujaradon több gazda feljelentést tett a csendőrségnél, hogy a bezárt élektől ismeretlen tettesek ellopták hizóikat. Az ujaradi főszolgabíró a csendőrséggel és a károsult gazdákkal kocsira ült és végigkutatatta az ujaradi és kasszentmiklósi tanyákat. Egy helyen rá is akadott az eltűnt sertésekre. Kihallgatta a tanya személynét, azonban senki sem tudta, hogyan kerültek oda a hizók. Bizonyítékok hiányában kénytelenek voltak elfogadni azt a feltevést, hogy talán odarepültek és az eljárást megszüntették.

LEGUJABB.

A mentelmi bizottság Ulain kiadását javasolja.

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés mentelmi bizottsága ma délután három órakor fejezte be az Ulain ügyben kezdett tárgyalásait. Két kérdést tettek fel, amelyek arra vonatkoztak, hogy dr. Ulain Ferenc szabadonbocsátása vagy fogvatartására nézve tegyenek-e a nemzetgyűlésnek javaslatot. A bizottság határozatot

Anglia nem ad szabad kezet az ellenőrző bizottságnak.

Londonból jelentik: Lord Curzon külügyminiszter ma Balawin miniszterelnökkel megbeszélte a párisi angol nagykövetség küldendő utasításokat. A Daily Telegraph úgy tudja, hogy a legnagyobb súlyt Curzon arra helyezte, hogy a jegyzékben ne legyen semmi kétértelműség, ami később félremagyarázásokra adhatna alkalmat. Anglia előtt főleg az a szem-

„Szó sem lehet még a rajnai tartomány kiűrtéséről.”

Párisból táviratozzák: Poincaré ma személyesen tájékoztatta a francia sajtó képviselőit a külügyminiszterteremben a nagykövetti konferencia tárgyalásáról. Hangsúlyozta a határozatok ismertetése után, hogy Franciaország fentartja magának a jogot külön akcióra, ha biztonságát veszélyeztetve látja. A katonai ellenőrző bizottságok a maguk jogkörében jelölik meg azokat a feltételeket és azokat a német területeket, amelyek mellett a kérdéses városokban a katonai ellenőrzésnek hiadéktalanul meg kell kezdődnie. Csak ilyen eredmények árán mondott le a francia kormány arról, hogy már

hozott, amely szerint dr. Ulain Ferenc mentelmi jogának felfüggesztését javasolja és egyben kéri a nemzetgyűlést, hogy az Ulain elleni eljárás megszüntetésére alkalmas okot ne állapítson meg, mert a bizottság nézete szerint erre semmi ok nincsen. A határozat ellen Eckhardt Tibor kisebbségi véleményét jelentett be.

pont lebegett, hogy a jegyzékben semmi fenyegetés ne legyen és fordítson gondot a nagykövetség arra, hogy a szövetségi katonai ellenőrző bizottságok ne kuszának szabad kezet azoknak a területeknek és városoknak a kijelölésére, amelyekben a szövetségi katonai ellenőrzésnek ismét meg kell kezdődnie, hanem a berlini antant diplomáciai megbízottakkal egyetértőleg határozzák meg azokat.

most szabja meg a nagykövetség tanácsa a fogamatositandó szankciókat. A nézeteltérések áthidalása miatt a megegyezés megszülvén csak az utolsó órában sikerült. Poincaré az információkhoz kommentárként megjegyezte, hogy a francia kormány a mostani ellenőrzést nem tartja elegendő biztosságnak és szó sem lehet arról, hogy a békeszerződésben a rajnai tartomány kiűrtésére megállapított határidőt betartsa Franciaország. Azért, mert Németország nem tesz eleget kötelezettségeinek.

— **A Rajna balpartját csak akkor ürítjük ki,** — mondotta Poincaré, — **ha nyugodtak lehetünk Franciaország biztonsága felől.**

Országos tüzoltószövetség.

(Megalakult az előkészítő bizottság.)

(Saját tudósítónktól.) A királysághoz csatolt területek oltó testületet, amelyek humán működése elé nem egyszer gördtek nehézségeket, régóta érték központi szerv hiányát. Többen tettek kísérletet országos szövetség létesítésére, de ilyen formában semmiféle gyűlést nem engedélyeztek. Most, hogy az aradi és bányászati tüzoltók a szövetség védelméül Károly trónörökös, elnökül pedig Mocioni Antal fővadászmestert kérték fel, a szövetség ügye végre dílóre jutott. Pasere Sabin tárgyalmurest (marosvásárhelyi) kerületi előjárósági főnök és önkéntes tüzoltóparancsnoknak sikerült az akadályokat elhárítani és az alakuló gyűlést Marosvásárhelyen Peter Julian volt prefektus elnöke alatt megtartották. A kormányt Modolea Péter vezérigazgató és Pochrib ezredes, bucurestii tüzoltóparancsnok képviselték. A román, német és magyar nyelven történt felszólalások után letárgyalták az alapszabálytervezetet, majd kimondták, hogy a máig meglévő összes tüzoltó tes-

ületek az eddigi alapszabályok keretei között tovább működhetnek. Végül egy intézőbizottságot választottak, amelynek elnöke az országos kongresszus egybejöttülésének előkészítése és ez fogja a végleges tisztikart megválasztani. Az intézőbizottság elnöke Rosca Péter alispán, tagjai Pasere Sabina, Kovács Elek Marosvásárhely,

gróf Teleki Domokos Gernyeszeg Popp József Szászrégen. Csalner Károly Beszterce, Bartha Gergely Kolozsvár és Seracu Aurél Nagyvárad lettek. Mindenesetre feltűnik hogy az intézőbizottságba sem aradit, sem temesvárit, amelyeknek jelentős önkéntes tüzoltó testületeik vannak, nem választottak be.

don 900, Newyork 206, Milano 9.10, Zürich 36.50, Bécs 0.002850, Prága 6.15, Budapest 0.0115. — Valuták: Napoleon 770, léva 1.30, török lira 1.22, angol font 900, francia frank 12, svájci frank 36, lira 9, drachma 3.40, dinár 2.10, dollár 212, lengyel marka 0.00150, osztrák korona 0.0028, magyar korona 0.0075, szokol 5.80.

E hó végén jelenik meg kiadásunkban, Pacseri—Scheibling—Ciobzan **Geographia județului Timiș și Torontal** a II. és III. oszt. számára. Miatán e tankönyv minden elemi iskolában kötelező, a nagy érdeklődésre való tekintettel előjegyzéseket csak november 30-ig fogad el a **Polatsek-féle** könyvkiadóvállalat, Timișoara. Ára kb 15 lej. 189

KÖZGAZDASÁG.

Frank-valutára tér át Ausztria.

(Ezüstpénzt veretnek Bécsben.)

Bécsből jelentik: Kienböck pénzügyminiszter egyik néhány hét előtti beszédében burkolt célzást tett egy új osztrák valuta bevezetésére vonatkozólag. Azóta nemcsak a bécsi, de a külföldi sajtó is állandóan találgatásokba bocsátkozik az új valuta értékére és bevezetésének módzataira nézve. Erre vonatkozóan most a bécsi pénzügyminisztériumhoz közelálló helyről a következő részletek kerültek nyilvánosságra:

Az osztrák kormány legközelebb megkezdje új ezüstpénz veretését. Az új ezüstpénz névértéke 10.000 osztrák korona lesz. Ez az új ezüst 10.000 koronás lesz az új valuta alapértéke, úgy hogy az átérés fokozatos lesz. Az új ezüstpénz neve minden valószínűség szerint osztrák frank lesz. Mielőtt az új 10.000-est a kormány kibocsátja, Zürichben 20 százalékkal emelni fogják az osztrák korona ártályamát. Jelenleg ugyanis az osztrák korona kurzusa Zürichben olyan, hogy egy svájci frank körülbelül 12.000 osztrák koronának felel meg. Az osztrák korona 20 százalékos emelkedése után a kibocsátandó 10.000 koronás ártályama megfelelne 1 svájci frank-

nak és az osztrák kormányának akkor csak arra kell törekednie, hogy az új osztrák frank kurzusát ezen a nívón megtartsa. Szakértők véleménye szerint ez nem kerül nagy nehézségbe úgy, hogy az osztrák kormány fokozatosan átértesse majd a svájci frankkal egyenlő értékű osztrák frank bevezetésére. A devalváció így nem egyik napról a másikra történne, hanem burkolt formában minden zökkenés nélkül menne végbe.

Az osztrák kormány a valutareformmal kapcsolatban a bankokat és részvénytársaságokat is átértékelésre akarja kényszeríteni és ebből a célból törvényjavaslatot készít elő. Az osztrák részvénytársaságok már az új év elején a 10.000 koronás alapegységre fogják áttérni és alapitókéjükét, vagyoniukat is így fogják feltüntetni. Ennek az átértékelésnek természetesen az osztalék-politikára nézve is következménye lesz. Az osztrák kormány a valutareformot megelőző átértékelési törvénnyel azt akarja elérni, hogy a bankok és egyéb részvénytársaságok az új alapegységet átvigyék a köztudatba, úgy hogy a kicserélés zavartalanul menjen végbe.

Zürichi zárlat. (November 22.) Berlin 0.000.000.000.090, Amsterdam 218.75, Newyork 572.85, London 2516, Páris 31.80, Milano 25.10, Prága 16.72.50, Budapest 0.03, Belgrád 6.52.50, Bucuresti 287.50, Bécs 0.0080.75.

Budapesti Devizaközpont jegyzései. (November 22.) Napoleon 68800 Belgrád 226—240, Bucuresti 102—115, London 87500—91900, angol font 58000—92400, Milano 895—950, lira 905—960, Newyork 20100—21200, Páris 11.25—11.91, francia frank 11.40—12.06, Prága 5.85—6.29, Varsó 0.00060—80, Bécs 28.25—30.45.

Aradi mozhírek.

* Nagy Péter cár, hatalmas történelmi dráma, szombaton kerül bemutatásra az Apollóban; jegyek péntektől kezdve elővélthetők délelőtt fél 11—12-ig, délután 5—9-ig.

* Az elrabolt szerencse címmel fantasztikusan érdekes, misztikus történetet vetít pénteken az Apolló. A filmdráma egy hindu istenség varázsgyűrűje körül játszódik, a gyűrű érdemtelten viselője — a legenda szerint — halálának halálával hal meg. Az álnok nővér hugához való hasonlatosságát kihasználva, rombadönti a szegény leány boldogságát, ami miatt sok izgalmas, tragikus jelenet után keserves módon megbűnhődik. A fő női szerep kettős, ezt Carmen Cartellieri játssza, a férfi főszereplők Balassa Jenő és Thury Elemér, a magyar színjátszás kiválóságai.

* William S. Hart, az amerikai filmművészet csodálatos művésze még csupán egy napig, pénteken látható az Urániában az „Amerika réme” című izgalmas cowboy-dramában. A nosztalgéból lesz jó, becsületes ember, akivel a véletlen szeszélye azt a különös játékot játsza, hogy éppen ő lesz az, aki volt rablótársainak újabb fosztogatási kísérletét kemény kézzel visszaveri s őket az igazságszolgáltatás hatalmába juttatja. Az amerikai mezők e csodálatos szép drámáját még csak pénteken vetíti az Uránia.

* Jocelyn az Urániában. A francia forradalom egyik leggyönyörűbb drámáját, megrendítően tragikus jelenetét adja a film, amely „Jocelyn” címmel már színrekerült a mozikközönség előtt s éppen ez a nagy tetzés, amellyel a publikum ezt a gyönyörű drámát fogadta, indította az Uránia vezetőségét arra az elhatározásra, hogy a Jocelyn-t reprimált az Uránia publikumának is bemutatása. A nagyszerű drámai erőből lüktető filmszláger szombaton kerül először színre az Urániában.

A szerkesztésért ideiglenesen: **KÖCSY JENŐ** felel.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER.

Új vámtelek.

(Fokozza a kormány az exportot)

Bucurestiből jelentik: A legfőbb gazdasági bizottság a kiviteli telek módosítását vette terv. Általában az az érv győzött, a kiviteli illetékek leszállítási fokozni kell az exportot. A bizottság tegnapi ülésén már cikk kiviteli illetékek redu. Ma tovább folytatta és a 10 kilogrammonként a kiviteli telek 4 lei, a dióbélnél 100 kilogrammonként 8 lei, a faszegnél 100 kilogrammonként 5 lei, az élesztőnél 100 kilogrammonként 5 lei, a gliserinnél 100 kilogrammonként 5 lei, az új hordónál deciliterenként 5 lei, és a használt hordónál deciliterenként 3 lei. Az új kiviteli illetékek már legközelebb életbe lépnek.

Valutapiac.

Javult a lej.

A francia frank ingadozása és a francia kölcsön kedvezőbb feltételeinek kieroszakolására törekvő párisi akció átmenetileg leszó

ritotta a lej árát, ma azonban ismét erős emelkedéssel 2.87 és fél frankra emelkedett Zürichben a lej. Az ingadozás kellemetlenül befolyásolja ugyan a belföldi külációt, de ez csak ideiglenes és néhány nap múlva, ha a kölcsön ügyében is megegyezés létesül, 3 frankon felülre várható a lej stabilizálódása.

Aradi valutaárak. (November 21.) Francia frank 11.50, svájci frank 36, dollár 208, dinár 2.30, szokol 6, lira 9, angol font 900, magyar korona 0.0080, osztrák korona 0.0028. — Kifizetések: Budapest külföldi 100, belföldi 170, Bécs 340, Prága 6.18, Zürich 36.40, Milano 9.15, London 905, Páris 11.20, Newyork 208, Belgrád 2.40.

Temesvári valutaárak. (Nov. 22.) Newyork 208, dollár 208, London 905, angol font 925, Páris 11.60 francia frank 11.75, Zürich 36.10, svájci frank 36.25, Milano 9, lira 8.75, Belgrád külföldi 2.35, belföldi 2.25, magyar korona 152, Bécs 342, osztrák korona 335.

Bucurestii tőzsdezárlat. (Nov. 22.) Kifizetések Páris 11.35, Lon

Nagy Péter cár.

Monumentális történelmi dráma. :: Jegyek elővételben ma péntektől kezdve d. e. fél 11—12-ig, d. u. 5—9-ig válthatók az Apolló elővételi pénztáránál. :: Szombattól kezdve az

Apollóban

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

ÉRTESETÉS.

Tisztelettel értesitem t. üzletfeleinket és a n. é. közönséget, hogy férjem elhalálásával a cégtől **Rozgonyi Lajos kilépett** miéért is a **szállítási vállalatot** továbbra is változatlanul **Fridrich Imre cég alatt önállóan vezetem.**

Megbízható munkatársak és begyakorolt személyzet révén, mint a multban, úgy a jövőben is teljes mértékben törekedni fogok megbízóim megegedését megnyerni.

Szives pártfogást kér

Teljes tisztelettel

6789

Özv. Fridrich Imrené.

Csobod János

vizsgázott fogtechnikus

Özv. Morgenstern Gyuláné fogászati műtermét Arad, Strada Bratianu (Weitzer János-utca) 15., a főpostával szemben átvette. 4076

Két családi ház Ronácon és 20 hold szántóföld

Lugos környékén

Olesó áron eladó.

Értekezni lehet: **Timisoara, Str. Iosif Sterga Sulutiu (volt Hertelendi) No. 25. szám.)** 189

Vonós és fuvós hangszerek

és azok javítását vállalja 172

Brada Jaroslav,

hangszerraktára. Timisoara, Gyárváros II 3 Crai 1 az udvarban. Ocarinak, szájharmonikák, hurok és alkatrészek raktára.

Megjelent a 'Gyermekvédelmi Naptár'

az 1924. évre.

Tartalmazza a naptári részen kívül a csecsemő és gyermek gondozás és táplálás népszerű ismertetését.

Bolti ára 30 Lei.

Kiadja az Aradi Anya- és Gyermekvédő Szövetség. Arad, Str. Gheorghe Popa 7- 6404

Kapható minden jobb könyvkereskedésben és a „Kelet” hírlapiroda elárúsító helyein. — Vizsonteladónak 30% árkedvezmény

Butorok

a legjobb kivitelben állandóan raktáron és mérsékelt árak mellett kaphatók: 18779

VICTORIA-butorgyár,

ARAD, Strada Ioan Calvin 42. Lerakat - Neuman palota, (Strada Moria.)

Női téli felöltő ujdonságok legolcsóbban **PLESZ** ruhaáruházában Arad, szerezhető be

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

LÁMPAERNYŐK készítését, valamint filé munkát vállalok. Cím Aradi Közlöny kiadóiban. 1500

GYÁRI munkás, aki gépezéshez ért, felvétetik. „Amydon” Arad, Strada Brațianu 12. 14163

PERFEKT szakácsnőt keresek. Földes Arad, Strada Románului 1a (Románulri épület.) 1:163

KÉT KERESKEDELMIT végzett urleány irodai alkalmazást keres. Szíves megkereséseket „Szorgalmas 2” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 6786

PERFEKT szakácsnő december 1-sel belépésre felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6784

GYAKORLOTT könyvelő, vagy könyvelő, magyar-német levelező, gyors- és gépirő azonnali belépésre kerestetik. Fischer Marcell Arad, Str. Unirei 9. Személyes jelentkezés délelőtt 9 és 10 között. 14063

ÜGYES kiszolgálóeleányt keres Turul cipőüzlet Arad, Bulev. Regina Maria (Andrassy-tér.) 14063

MINDENES főzőnő jó fizetéssel uriházhoz felvétetik. Cím Kelet hírlapiroda Arad. 14063

Vétel és eladás.

EBÉDLŐ, háló és uriszoba berendezés perzsa és szmirna szőnyegek, perzsa és silkín kabát, szőrmék, aranyórák, ezüst karesatt óra, antik szalon és etazser, vadász-táska, színházi látszóvek, ezüst és disztárgyak, kézmunkák, fehérneműk, fekete selyem ruha, butorok, stb. eladó Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

VADÓDI Karlsbadi só üvegekben, ugyanint mesterséges Karlsbadi só üvegekben és kímérve dr. Földes gyógyszerár Arad. 14137

UJ BUTOR Garai butorüzletben Arad, Calea Banatului 5-12. 6195

EBÉDLŐ szmirna szőnyeg eladó Savoy Arad, Bulev. Carol I. 32. 13799

JÓKARBAN levő szikvizgyártógép 2000 üveggel, teljes felszereléssel, üzemképes állapotban sürgősen eladó. Aradul-Nou (Ujarad) Fő-utca 124. sz. 6776

NÉGY PERZSASZŐNYEG (összekötő) rendkívül jutányos áron eladó a „Salon Artistique”-ban (Fischer Eliz-palota.) 6785

ANTIK BUTOROK, modern és régi festmények, perzsa-szőnyegek, műtárgyak, antik üveg és porcellán tárgyak állandó vétele és eladása. Vidéki meghívásra kintazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével Szépművészeti Szalon Arad Ortutay-palota címre küldendők. 13573

VILÁGOS, új, keményfa háló eladó. Arad, Piața Stefan Cel Mare (Béla-tér) 3. 14063

NŐI ÉS FÉRFI fehérneműt, asztal és ágyneműt, antik butorokat, porcellánokat, szőnyeget, függönyöket, ezüst tárgyakat, stb. bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszőnyeget, egész gyűjteményeket a legnagyobb áron vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

BUTOR RAKTÁROMBAN ebédők, háló szobák, valamint kárpitos árak olcsó áron kaphatók. Wiegenfeld Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 40a) 13585

INGOSIAN.

ARAD BELVÁROSBAN ház hely, esetleg ház is eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6783

DUDON az országot mentén egy ház, vegyeskereskedés, korlátlan italmérés- és lakással eladó. Bővebbet szívesség-ből Ehrenfeld fűszernagykereskedésében Aradon. 6736

BELVÁROSBAN kisebb bérház azonnal átvehető kétszobás lakással 300.000 lejért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13950

BELVÁROSBAN gyönyörű magánház parkettás négy szoba, elő-, fürdőszobával, nagy kerttel 400.000 lejért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13950

TIZENEGY hold prima szántó Arad tövében Calea Simandului (Simándi-uti) várnál; országot mentén, rendkívül olcsón eladó és több magánház előjegyezve eladásra. Bővebbet Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. Argus-irodában. 13123

DRAUT aradmegyei községben egy nagyon szép ház nagy lakás, zárt folyosó, üzlet és korcsmahelyiséggel, kotárka, istálló és borkamarával, valamint beültetett nagy szőlőskerttel eladó. Vagyonszerzésre kiválóan alkalmas. Bővebbet szívesség-ből Ehrenfeld fűszernagykereskedésében Aradon. 6737

STRADA HORATIE 12. (volt Dohány-utca) a vasút közelében egy 838 négyzetméteres, gyártelepnek alkalmas telek kis lakóházzal eladó. Bővebbet szívesség-ből Ehrenfeld fűszernagykereskedésében Aradon. 6738

Üzletek.

HAVI 40.000 lej forgalmazó élelmiszer-üzlet áruval, belvárosban 60.000 lejért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13950

ÜZLET berendezéssel, áruval, belvárosban háromszobás lakással azonnal eladó „Komoly” című ajánlatokat Wallinger-hirdetője Arad, továbbit. 14163

PÉRSÉG eladó, vagy herbe kiadó, esetleg külön éjjeli és külön nappali használatra is. — Motorfűrész megvételre kerestetik. Arad, Strada Badea Cărtan (Angyal-utca) 11. 6787

JÖMENELELÜ belvárosi polgári vendéglő kerthelyiséggel, lakással, betegséggel miatt sürgősen eladó. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 14163

Közlönyele.

HETVENEZER LEI kölcsönt folyósítok megjelölt biztosíték mellett. Cím Savoy Arad, Bulev. Carol I. 32. 13799

ERDELYT, később a regátot rendszeresen utazó aradi kereskedő egy-két cikket magával vinne. Megkereséseket Ecca Arad, Str. Eminescu 40a) 13966

Játékeszkészítő tanfolyam

Massa és szövettájkészítők, valamint babák készítésére tanfolyamot nyitok. Csekély gyakorlattal bárki elsajátíthatja és szép mellékjövedelmet, sőt egzisztenciát biztosíthat a maga számára. A tanfolyam november 26-án kezdődik. Feljegyzést szívesség-ből Szabolcsi Klein cég nyújt, Arad, Str. Metk (Forray-u.) 2. Katarina Kle 6788

Olcsó butorbeszerzési forrás Az „Aradi Kisparosok butor és asztalosáru vállalata” Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 41. sz. a. ajánlja dusan felszerelt raktárát, ahol háló, ebédő stb. butorok a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig olcsó áron kaphatók.

Kalypbell fatermelő cég

központi irodája részére oly tisztviselőt keres, aki a román és magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja és kinek egy a stenografálásban min a gépirásban teljes jártassága van.

Ajánlatok és eddigi működés, iskolai képesítés és fizetési igények feltüntetésével az Aradi Közlöny kiadóhivatalához nyújtandók be „AMBICIO” jelleggel. 6790

Használjunk kizárólag

„PLANTOL”

legjobb növény ételzsirt,

mert tiszta, egészséges és szapor.

KOSERUL előállítva, szigorúan az ortodox izraelita rituálék szerint

Kapható az élelmiszerüzletekben. 6626

A közönség sives tudomására hozzuk, hogy a szükséges villanszerelési munkát csak iparigazolvánnyal bíró villanszerelői szakmunkások végezhetnek

mert csak az ezek által végzett munkát kapcsolunk be és csak ott szerelünk órát.

A jogosultak névsora a következő:

Adler Andor Str. Sinagoga No. 2.	Koch Dániel Str. Eminescu No. 2.
Aradi Villamossági R. T. Calea Rádnei.	Navrádi Ede Str. Joan Me tianu No. 4.
Eiser Sándor és Tsa Str. Bra tianu No. 2.	Ohm Vállalat Piața Stefan cel Mare No. 1.
Gartner Sámuel Str. Bratianu No. 10.	Pálincás Kálmán és Cö. Str. Eminescu No. 13.
Gáspár Árpád Str. Horia No. 1.	Pálincás Lajos Str. Brancovici No. 2.
Hammer Vilmos Piața Avram Iancu No. 5-6.	Sambura János Str. Marasesti No. 4.
Hell és Társa Strada I. Me tianu No. 2.	Schwartz Árpád Str. Branco vici No. 3.
Horváth József Str. Marasesti No. 36	Strithof Albert Str. Crisan No. 6.
Janauscheck Ferenc Str. I. Bra tianu No. 12.	Tóth András Bulev. Reg. Fer dinand No. 10.
Kalmár József Str. Alexandri No. 4.	Varga és Rosenfeld Str. Gene ral Grigorescu No. 3.
Klein Géza St. M. Nicoara N. 14	

6686 Közli: Az Aradi Villamossági R.-T.

Bányasin csavar

és mindenféle más osavararukból óriási szortirozott quantum érkezett, melyet rendkívül olcsón árúsítunk.

Patkósarok

(eredeti Brevillier u. Urban).

Igen olcsó csapágyfémek (fa-üzemek részére).

Angol ón, forrasz-ón, horgany, antimon, ólom és ólom-sörét.

Vörös- és sárgaréz-árak

horganylemez, fehérbádóg, vaslemez, horganyozott lemezek 6782

I. Nacht cégnél, Arad

Tudja Ön már, hogy a legfinomabb háztartási csokoládé „D'or csokoládé”? Ha finom és friss csokoládé és csokoládé bombonokat akar, vásároljon Gábor-nál, ARAD, Strada Alexadri (Sasoz-u.) 1. Viszonteladónak árkedvezmény !!